

Meclis Deprem Araştırma Komisyonu yüksek riskli binaların satışı ve kiralanmasına karşı öneri getirecek

8-10 minutes

TBMM Depreme Karşı Alınabilecek Önlemleri Araştırma Komisyonu Başkanı ve AK Parti Sakarya Milletvekili Recep Uncuoğlu, TBMM Başkanlığına sunacakları raporda yer verecekleri önerilere ilişkin AA muhabirine açıklamalarda bulundu.

Komisyonun 10 Kasım 2020 tarihinde göreve başladığını hatırlatan Uncuoğlu, üç aylık sürenin ardından bir aylık ek süre aldıklarını ve çalışmalarının 20 Mart 2021 tarihi itibarıyla tamamlanacağını söyledi.

Şimdiye kadar 15 toplantı gerçekleştirdiklerini dile getiren Uncuoğlu, farklı kurum ve sivil toplum kuruluşlarından 97 davetliyi dinlediklerini, komisyona şimdiye kadar 62 rapor ve belge sunulduğunu, değişik kurum ve kuruluşlardan 51 bilgi ve belge talebinde bulduklarını belirtti.

Uncuoğlu, komisyon olarak depremin yaşandığı İzmir ve Elazığ'da incelemeler yaptıktan sonra da raporu tamamlayıp TBMM Başkanlığına sunacaklarını dile getirdi.

Daha önce de TBMM çatısı altında deprem araştırma komisyonlarının kurulduğunu anımsatan Uncuoğlu, bu raporlardan istifade edeceklerini ancak çok daha kapsamlı bir çalışma yapacaklarını vurguladı.

Kendisinin de 17 Ağustos'taki Marmara depremini yaşadığını ve ortaya çıkan sorunları yakından bildiğini ifade eden Uncuoğlu, vatandaşların depreme karşı tedbir almalarını istedi.

Recep Uncuoğlu, toplumun daha çok depremlerin yerini, büyüklüğünü ve fay hatlarını tartıştığını ancak bu tür tartışmalarla birlikte binaların güçlendirilmesi ve depreme güvenli hale dönüştürülmesi ve her türlü tedbiri almaya yönelik bir farkındalık içinde olunması gerektiğini belirtti.

Uncuoğlu, "Otomobilimize gösterdiğimiz hassasiyeti, kendimiz ve sevdiklerimizle içinde yaşadığımız binaların depreme karşı güvenliğine de göstermemiz gerekiyor. Vatandaşlarımız ellerindeki imkanları sonuna kadar kullansınlar. Çünkü deprem çok büyük kayıplar ve acılar bırakıyor." diye konuştu.

"Memlekete dönüş teşvik edilmeli"

Depreme karşı alınabilecek önlemlere ilişkin mevzuat noktasında önemli bir eksiklik bulunmadığını aktaran Uncuoğlu, "Türkiye'nin tsunami erken uyarı sistemini geliştirecek kadar uluslararası mevzuatla paralel bir şekilde ilerlediğini görüyoruz. Afet yönetimi ve risklerin belirlenmesi çalışmaları komisyon üyesi bütün milletvekillerimizin de takdirini aldı. Bundan sonra, daha çok deprem konusundaki farkındalığın artırılması, güvenli konutlarda yaşam ve kentsel dönüşüm uygulamalarına dönük mevzuatın daha hızlı işler hale getirilmesi gerekiyor. Bazı dokunuşlarla gönüllü, hızlı ve yerinde dönüşümü gerçekleştirebilecek düzenlemeleri içeren öneriler ortaya koyacağız." dedi.

Malatya ve Van'daki depremlerde köylerde de önemli ölçüde yıkım ve can kayıpları olduğunu anımsatan Uncuoğlu, "Köylerimizin güvenli yapı stokuna kavuşması için 'köyde dönüşüm' uygulaması gerekiyor. Ayrıca kentlerdeki konut baskısını azaltmak için mutlaka kırsal gelişimin hızlandırılması gerekir. Büyükşehirlerdeki göçe bağlı hızlı nüfus artışından ortaya çıkan konut ihtiyacı baskısını azaltmak için orta ölçekli şehirlerimizin ve

kırsal yerleşimlerin cazibesinin arttırılmasını ve buralara dönüşün teşvik edilmesini önereceğiz. Bunun için de kırsalda yaşamının cazibesini arttırmamız gerekir ki vatandaşlarımız dönebilsin ve böylece şehirlerimiz üzerindeki konut ihtiyacı baskısı azalabilsin." değerlendirmesinde bulundu.

Türkiye'nin 60 yıllık şehirleşme ve büyüme mücadelesi içerisinde büyükşehirlerin çok yoğun göç aldığına işaret eden Uncuoğlu, bu süreçte göç ve nüfus artışına bağlı olarak güvenli yapılaşmaya yönelik kamu hizmetleri ve denetimin gerçekleştirmediğini, plansız şehirleşme ve yapı stoku oluştuğunu ve şimdi depreme karşı güvensiz olan bu yapı stoklarının bir sorun olarak karşılarında durduğunu aktardı.

Türkiye'deki güvensiz yapıların sayıları hakkında farklı açıklamaların olduğunu belirten Uncuoğlu, gönüllü ve yerinde kentsel dönüşüme ağırlık verilmesi gerektiğini kaydetti.

Uncuoğlu, "Farkındalık oluşturmak için apartman ve site yöneticilerinden başlamak üzere bütün vatandaşlarımızı kapsayacak şekilde tatbikatların yapılmasını öneriyoruz. Nasıl ki araçlarımızı iki yılda bir muayene edip trafiğe çıkma izni alıyorsak, nasıl ki eskiyen ve ekonomik ömrünü dolduran birçok ürünü değiştirip bunun maliyetini karşılama zorunluluğu içinde kendimizi hissediyorsak aynı şekilde oturduğumuz konutlarda da aynı hassasiyeti göstermemiz şarttır. " diye konuştu.

- "DASK primleri, yapılardaki riskin büyüklüğüne göre belirlensin"

Recep Uncuoğlu, önerilerinin sadece hükümet ve siyasi partileri değil tüm vatandaşları kapsayacağını söyledi.

İmar planlarının askı süreleri içerisinde bakanlıkça da denetlenmesi ve elektronik ortamda takibinin yapılmasına yönelik önerilerde bulunacaklarını anlatan Uncuoğlu, özellikle kentsel dönüşümün zorlaştığı bölgelerde uygulama imar planların kentsel tasarım çerçevesinde yapılması gerektiğini bildirdi.

Doğal Afet Sigortalar Kurumunun (DASK) primlerinin yeniden düzenlenmesi gerektiğini dile getiren Uncuoğlu, şöyle devam etti:

"DASK primlerinin yapıların deprem performansına göre kademeli olarak arttırılacak şekilde yeniden düzenlenmesi önerilerimiz arasında olacak. DASK'ta biriken fonların belli kurallar ve oranlar dahilinde mutlaka konut dönüşümünde kullanılacak şekilde düzenlenmesini isteyeceğiz. Bugün DASK, bir binanın güvenli olup olmadığına bakmadan sadece metrekaresine ve azami bir teminat büyüklüğüne göre uygulama yapıyor. Deprem riski düşük olan bir yapının priminin daha az, depreme karşı güvenliği olmayan, ömrü belli bir yaşın üstünde olan yapılardan da daha yüksek oranda sigorta primi alınmasını istiyoruz. Eski ve güvensiz binaların emlak vergileri arttırılmalı. Buradan elde edilen gelirlerin bir fon mantığı içerisinde mutlaka kentsel dönüşümde kullanılmasını öneriyoruz."

Uncuoğlu, yapı güvenliğinin sağlanması için belediyelerin yatırım bütçelerinin yüzde 10'u kadar bir payı kentsel dönüşüm için ayırmasını ve binalarını dönüştürmek isteyen vatandaşlara verilen kredi faiz desteğinin arttırılmasını önereceklerini açıkladı.

- "Binaların belli periyotlarda denetlenmesini önereceğiz"

Bir bina yapıldıktan sonra yıllarca resmi denetime tabi tutulmadığına işaret eden Uncuoğlu, şunları söyledi:

"Birtakım tadilatlar, ilaveler yapılabilir. Bina altlarında imalathaneler yapılıyor. Bunlar binaların temel veya kolonlarına zararlar verebiliyor. Bunun için tıpkı araçları muayene ettiğimiz gibi binaların taşıyıcı sistemlerinin belli periyotlarda denetlenmesini ve binanın ruhsat aldığı planına göre kullanılıp kullanılmadığının tespit edilmesini sağlayacak bir uygulama öneriyoruz. Bu periyotlar binaların risk durumuna göre değişebilir. Bu çalışmalar tamamlandıktan sonra vatandaşlarımız, cep telefonlarındaki bir uygulamayla binanın ruhsata aykırı

bir durumunun olup olmadığını, en son muayenesinin ne zaman gerçekleştiğini, binanın tapuda bir şerhinin olup olmadığını öğrenebilecekler."

Depreme karşı güvenli olmayan en riskli gruptaki binaların alınıp satılmasının ve kiralanmasının da önüne geçeceklerini kaydeden Uncuoğlu, "Bu çalışmaların ardından depreme karşı güvenli olmayan en yüksek risk grubunda bulunan binaların alınıp satılmaması ve kiralanmaması için tapuya şerh düşülmesi ve kamu hizmetlerinden men edilmesini içeren bir önerimiz olacak. Belediyelerimiz, taşıyıcı sisteminde kritik hasarlar tespit ettiği binaların gerekirse resen tahliyesini gerçekleştirebilecek, güçlendirme veya yıkım kararı alabilecek. Dolayısıyla vatandaşlarımız bu tür konutları alıp satamayacak, kiralayamayacak. Ya kendisi dönüştürmek zorunda kalacak ya da kanunların öngördüğü imkanlardan yararlanmak suretiyle bu konutların dönüştürülmesini kabul edecek." dedi.

Uncuoğlu, ayrıca ABD ve Avrupa'nın bazı ülkelerinde uygulanan imar hakkı transferinin Türkiye'de uygulanmasını önereceklerini, vatandaşlarda oluşturulacak farkındalıkla bu hedeflere ulaşılabileceğini ifade etti.

[Anadolu Ajansı web sitesinde, AA Haber Akış Sistemi \(HAS\) üzerinden abonelere sunulan haberler, özetlenerek yayımlanmaktadır. **Abonelik için lütfen iletişime geçiniz.**](#)